

Posudek vedoucího na diplomovou práci:

Michaela Šimečková: Teorie veřejného mínění devatenáctého století ve světle současnosti

Diplomová práce Michaely Šimečkové je zaměřena na teorii veřejného mínění, konkrétněji lze její náplň charakterizovat jako historicko-sociologickou studii pojetí veřejného mínění u vybraných autorů 19. století a jejich odrazu v teoriích století dvacátého. Jde o kvalitní přehledovou práci, při níž autorka předvedla dobré schopnosti samostatného studia pramenů, konceptualizace zkoumané oblasti i její přehledné a souhrnné prezentace.

Diplomantka v první řadě čerpá hlavní poznatky v drtivé většině z originálních děl studovaných autorů, což vhodně doplňuje analýzami přehledově zaměřených studií jiných badatelů. Je proto zřejmá její komplexní obeznámenost s předmětem, kterému se věnuje, i schopnost integrovat poznatky rozdílného charakteru. Vedle toho autorka předvádí velkou míru vlastní invence a schopnosti analytického uvažování o zkoumané látce. To se zobrazuje v její vlastní konceptualizaci okruhů a momentů sledovaných v teoriích jednotlivých autorů, ve schopnosti třdit, skládat a propojovat jejich poznámky k veřejnému mínění, uváděné na různých místech rozsáhlých děl, a konečně i v promyšlené a přehledné vzájemné komparaci autorů 19. století a systematickém sledování linií jejich myšlenek v koncepcích pozdějších. Ocenění si zaslouží právě fakt, že pro analýzu pojetí veřejného mínění u autorů 19. století diplomantka nevyužila pouze jiným autorem definované schéma (nehledala například zdroje některé konkrétní pozdější teorie nebo vybraného aspektu teoretické reflexe veřejného mínění) nýbrž že si takové na základě vlastního studia vytvořila sama a následně jej důsledně aplikovala.

Na druhou stranu je třeba přiznat, že druhá část práce o koncepcích 20. století svou kompaktností a podrobností nedosahuje kvalit části první. To je po mém soudu způsobeno skutečností, že záměr práce (a tudíž její celkové vyznění) nebyl úplně dotažen. Autorčin zájem končí na úrovni analýzy koncepcí jednotlivých autorů, porovnání podobností a rozdílností mezi nimi, a následně pak v systematizovaném přehledu aspektů, které se objevují v koncepcích 20. století. Jakkoli kvalitně je provedena tato fáze, chybí jí zastřešující koncept, který by představené poznatky zobecnil, zasadil do širších historicko-sociologických výkladových schémat, nějak souhrnněji analyzoval a vysvětlil důvody a důsledky rozdílností a podobností, které se podařilo nalézt atp. Z důvodu absence takového vyššího cíle, resp. zastřešujícího konceptu, se může jevit jako poněkud obtížně obhajitelný i výběr autorů a koncepcí, které jsou analyzovány. Nelze tak zřejmě nevyslovit otázky typu: Jakou roli, celkově zhodnoceno, hrají koncepce 19. století

při dalším rozvoji teorií veřejného mínění? Mají reálný dopad, tj. lze například sledovat kontinuální myšlenkové linie, anebo nikoli? Na jaké novodobé směry vliv patrný je, a na jaké není? Existují další inspirační zdroje pro novodobé teorie veřejného mínění, ať už v 19. nebo dřívějších stoletích? Pokud ano, které to jsou a jaká je jejich důležitost v porovnání s těmi prezentovanými v diplomové práci?

Ačkoli jde vzhledem k historicko-teoretické povaze textu o otázky nikoli nevýznamné, musím říci, že je kladu už spíše z pozice čtenáře knihy nebo minimálně studijního materiálu, zaměřeného na historii teorií veřejného mínění. Předložená diplomová práce má potenciál se takovým textem po určitém dopracování stát, neboť základní přehledová a analytická práce v ní obsažená je již nyní velmi kvalitní i originální. I přes upozornění na možnosti dalšího vylepšení, proto z taktéž uvedených důvodů navrhuji diplomovou práci Michaely Šimečkové hodnotit jako výbornou.

Jiří Vinopal, 15. 5. 2013